

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Škoda způsobená provozní činností a její náhrada

Autor: Bc. Kateřina Würzová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce Kateřiny Würzové je zaměřena na problematiku náhrady škody způsobené provozní činností. Jde v základu o téma tradiční. Současně je však zřejmé, že jeho úprava doznala v souvislosti s nedávnou rekodifikací občanského zákoníku řady podstatných změn systematických i obsahových. Povinnost k náhradě škody způsobené provozní činností již není řazena mezi obecné skutkové podstaty náhrady škody. Odlišné je vymezení samotného provozu nebo liberačního důvodu atp. Bližší zaměření se na tuto problematiku je tak možné pro svou aktuálnost hodnotit jednoznačně pozitivně.

Základní struktura výkladu je zvolena přehledně. Autorka svoji práci rozčlenila do tří částí (pomineme-li *Úvod* a *Závěr*). První je věnována vysvětlení základních pojmů. Zaměřena je zejména na vymezení materiální a imateriální újmy, funkcí náhrady škody, rozsahu její náhrady a promlčení. Druhá část je věnována samotné náhradě škody způsobené provozní činností. Tato partie tvoří samotné jádro celé práce. Postupně je zde pozornost zacílena na pojmy provozovatel, provozní činnost, na předpoklady vzniku povinnosti k náhradě škody způsobené provozní činností, na liberaci atp. Závěrečná část je věnována vztahu skutkové podstaty náhrady škody způsobené provozní činností k jiným, příbuzným, skutkovým podstatám. V základu je rozvržení přehledné, byť některé pasáže na hlubší úrovni mohly být patrně zařazeny s větším citem pro systematiku výkladu na jiné místo. Čtenáře pak poněkud mate opakování číselného označení kapitol 3.1.1. a 3.2.1.

Po obsahové stránce se autorka dostává téměř ke všemu podstatnému, co se zvoleným tématem souvisí. V převážném rozsahu výkladu se přidrží tradičních zdrojů, nebojí se však vyjádřit ani vlastní názor. Práce však není prosta některých dílčích nedostatků. V obecné rovině je možné poukázat především na jistou lokální nesouvislost výkladu. Čtenář je občas překvapen tokem textu, kdy ne vždy chápe, proč autorka zařazuje daný text (informace) právě na konkrétním místě a ne někde jinde (např. kap. 3.2.2.). Nezřídka se stává, že text čte opakovaně a snaží se najít smysl výkladu, resp. jeho vnitřní logiku. Občas ji nachází, občas ovšem nikoliv. Mnohde je výklad skokovitý (např. s. 37 – skáče ze zákona č. 81/1935 Sb. až k zákoníku č. 40/1964 Sb.). Na některých místech se autorka zbytečně opakuje, což působí poněkud rušivě (např. výklad o liberaci, vymezení provozní činnosti atp.). Některé pasáže jsou s ohledem na téma samotné možná poněkud předimenzované (např. výklad o obecném mechanismu promlčení).

Občas jsou některé myšlenky či tvrzení poněkud nedotažené či příliš zjednodušující (např. - s. 13 - imateriální újma není vždy jen újma na osobnostních právech; s. 13 – není zcela zřejmé, jak se nemateriální újma projevuje jako autorské právo; s. 17 – rozsah náhrady škody je závislý především na tom, v jakém rozsahu byla škoda způsobena, nikoliv tedy obecně na zavinění; s. 21 – vědomí o tom, kdo za škodu odpovídá, nemá vždy přímou souvislost s protiprávním jednáním; s. 24 – autorka při výkladu deliktní způsobilosti nezohledňuje, že náhrada škody způsobené provozní činností není

nutně vázána na delikt (porušení právní povinnosti); s. 25 – v § 2895 nejsou stanoveny žádné konkrétní případy objektivní odpovědnosti; s. 50 – není zřejmé, co si představit pod *majetkem provozu*, provoz sám nemá právní osobnost; s. 52 – bylo by dobré lépe vysvětlit, v čem by za dnešní úpravy dle autorky spočívala větší šance provozovatele uplatnit liberační důvody aj.). Některá tvrzení je nutné označit přímo za chybná. Tak například na straně 28 diplomantka v rámci vymezení pojmu provozní činnost uvádí, že nakonec byla přijata obecná úprava občanského zákoníku z roku 1964, kdy dle autorky dochází k úplnému zobecnění pojmu, který již nebyl podmíněn ani zvláštním nebezpečím provozu, ale jednalo se o provozní činnost jakéhokoliv typu. Je přitom třeba říci, že právě občanský zákoník z roku 1964 obecnou skutkovou podstatu provozní činnosti ve svém původním znění vůbec neobsahoval. Naopak v rámci úpravy zvláštních typů odpovědnostních vztahů byla upravena odpovědnost za škodu způsobenou provozem dopravních prostředků nebo například odpovědnost za škodu způsobenou provozem zvláště nebezpečným. Obecná skutková podstata odpovědnosti za škodu způsobenou provozem se do občanského zákoníku z roku 1964 dostala až v souvislosti s pozdějšími novelizacemi. I po nich však zůstala upravena samostatně skutková podstata provozu zvláště nebezpečného.

Formální úroveň zpracování je na odpovídající úrovni. Autorka se dopouští minima prohrěšků proti pravidlům pravopisu (byť některé v práci jsou – např. s. 57 – *Pro provozovatele se tím rozšířili případy...*). Místy mohl být kladen o něco větší důraz na ladnost vyjadřování. V souhrnu jde však o prohrěšky, které celkový dojem z práce výrazněji nenarušují.

Diplomantka čerpá z reprezentativního množství aktuálních i starších odborných zdrojů. Náležitá pozornost je věnována také příslušné judikatuře. Citováno je v intencích platné citační normy.

Lze shrnout, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že odevzdaný text trpí dílčími nedostatky. Autorka měla mnohdy více dbát na propracovanější vnitřní systematiku výkladu, více měla také ověřovat správnost některých tvrzení. V souhrnu však nejde o prohrěšky zásadního rázu. Z pohledu vedoucího práce je pak třeba konstatovat, že diplomantka učinila v průběhu zpracování práce značný pokrok. K obhajobě odevzdaný text je na značně jiné odborné úrovni, ať již po stránce obsahové, tak systematické, než prvotní varianty práce. Je tedy zřejmé, že se autorce nakonec podařilo do poměrně teoreticky značně obtížného tématu proniknout a zorientovat se v něm. Práci tak k obhajobě doporučuji. V případě velmi kvalitní obhajoby ji navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

Otázky:

- 1) Zhodnoťte současnou úpravu povinnosti k náhradě škody způsobené provozní činností. Jaká jsou dle Vás její základní negativa a pozitiva. Navrhněte možné změny.
- 2) V práci uvádíte (s. 69), že v důsledku vlastního jednání poškozeného nemůže dojít k absolutnímu zproštění povinnosti k náhradě škody na straně provozovatele dopravního prostředku. O co toto tvrzení opíráte?

V Plzni dne 15. května 2019

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

